

ОЦІНКА ВІЙНИ НА ДОНБАСІ ВЧЕНИХ І КОЛИШНІХ ПОЛІТИКІВ НА СТОРІНКАХ ГАЗЕТИ «THE NEW YORK TIMES» (12 ЛЮТОГО 2015 – 30 КВІТНЯ 2018 РР.)

Юрій Офіцинський

аспірант кафедри Античності, Середньовіччя та історії України домодерної доби,

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Ужгород

E-mail: yuriy.ofitsynskyu@gmail.com

Researcher ID: AIE-3776-2022

<https://orcid.org/0000-0001-9703-6437>

У цій статті проаналізовано думки вчених і колишніх політиків-високопосадовців щодо війни на Донбасі у період із 12 лютого 2015 – 30 квітня 2018 рр. та на основі цього показано найоптимальніші шляхи її припинення. Наукова новизна дослідження в тому, що вперше в історіографії на основі матеріалів газети «The New York Times» досліджено думки науковців та экс-політиків щодо війни на сході України за час від 12 лютого 2015 р. до 30 квітня 2018 р. Автор дійшов до наступних висновків. По-перше, одні аналітики прогнозували, що Росія не спробує захопити Україну, а воюватиме на Донбасі, щоб тримати країну дестабілізованою та не дати їй зблизитися з ЄС і НАТО. Інші експерти передбачали, що РФ може не зупинитися на Україні та використася росіян країн Балтії для творення вже там заморожених конфліктів. По-друге, неоднозначним було вживання різних термінів на позначення війни на Донбасі та ворогів українських військ. Їх називали переважно «повстанцями», рідше «сепаратистами», поодинокі – «бойовиками» й «терористами». Саму ж війну позначали найчастіше, як «повстання» або «конфлікт», рідше «вторгнення» і в одиничних випадках – «війна». По-третє, схваливши першу і другу Мінські угоди, майже всі експерти відразу засумнівались в їхній життєздатності. У Мінську-2 Донбас визнавався невід'ємною частиною України, В. Путін періодично вдавався тут до воєнної ескалації та замість політичного врегулювання прагнув замороженого конфлікту, щоб Україна відмовилась від свого стратегічного курсу – європейського та євроатлантичного. Росія все робила для того, що Україна в очах світу виглядала внутрішньо нестабільною, «неспроможною державою» (failed state), щоб у свою чергу скористатися її слабкістю в майбутньому. По-четверте, у дискусіях, чи варто Заходу надавати Україні зброю, викристалізувалися два табори. Одні радили Заходу належно озброїти Україну, яка заводить російській агресії проти інших держав. Інші вважали, що озброєння України не виснажить Росію. Навпаки, може призвести до катастрофічної поразки України і приниження Заходу. По-п'яте, західні санкції проти Росії спонукали її відмовитись від претензій на Донбас і застерігали від агресивного курсу щодо інших країн. Водночас встановлення тривалого миру в Україні, отже завершення війни на Донбасі, пов'язувалося винятково з дипломатичними зусиллями. Передусім через пошук і схвалення компромісного варіанту автономії або розширеного місцевого самоврядування.

Ключові слова: війна на Донбасі, вторгнення, науковці, аналітики, політики, українські війська, російські війська.

Постановка проблеми. Уже йде дев'ятий рік сучасної російсько-української війни. Після активної фази 2014 – 2015 рр. вона стала замороженим конфліктом. Проте 24 лютого 2022 р. переросла з гібридної у відкриту повномасштабну війну на виживання. Об'єктом цього дослідження стало військове вторгнення РФ на територію окремих районів Донецької та Луганської областей України (ОРДЛО) з 12 лютого 2015 (другої Мінської угоди) до 30 квітня 2018 рр. (початку Операції Об'єднаних сил).

Варто відразу відзначити принципове. Щоб детально та предметно виконати мету дослідження, автором проаналізовано 145 статей за 12 лютого 2015 – 30 квітня 2018 рр. Серед них у 17 публікаціях (або 11,72 %) наведено оцінки війни на сході України 20 осіб, які є або вченими, або экс-політиками. Їхні міркування щодо війни на Донбасі є предметом цього дослідження. Ідеться про доволі широку джерельну базу, що передусім складається з его-документів, а точніше – з оглядових текстів (коментарів).

За досліджуваній період двадцять осіб у «The New

York Times» поділилися власними думками і почуттями щодо війни на Донбасі. Автор подає їх в алфавітному порядку із зазначенням країн походження: Баунов Олександр (РФ), Біннедейк Ганс (США), Боненбергер Адріан (США), Гербст Джон (США), Галеотті Марк (США), Джексон Брюс (США), Каратницький Адріан (США), Кофман Майкл (США), Лозовий Іван (Україна), Локшина Тетяна (РФ), Луцевич Оріся (Велика Британія), Мак-Фол Майкл (США), Медіш Марк (США), Мельник Олексій (Україна), Осмоловська Юлія (Україна), Роджанський Метью (США), Сологуб Ілона (Україна), Тренін Дмитро (РФ), Фоксолл Ендрю (Велика Британія), Чарап Семюел (Велика Британія).

Отже, серед них 4 мешканці (громадяни) України (20%), 3 – Росії (15%), 10 – США (50%), 3 – Великої Британії (15%).

Вони вживали термінологію відповідно до власних уявлень і підходів, тому в статті збережено її особливості в перекладі українською, не вдаючись у спрощування чи дискусії. На їхню експертну точку

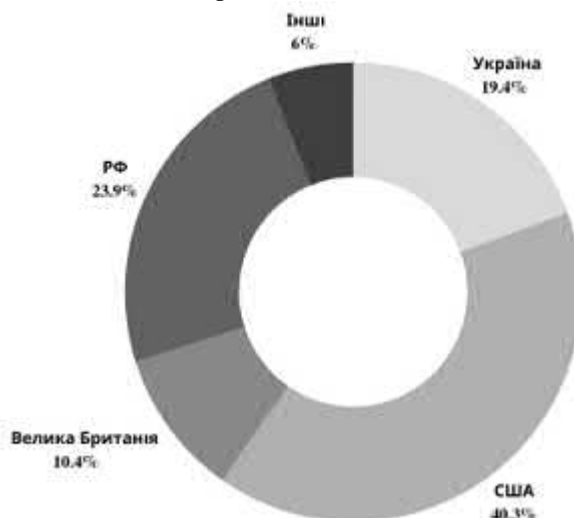
зору зазвичай покликалися із цитуванням прямої мови журналісти «The New York Times» у своїх статтях. Часто в одній публікації подавалися судження декількох активних науковців і колишніх політичних діячів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Донині оприлюднено чимало праць щодо російсько-української гібридної війни на Донбасі 2014 – 2018 рр., зокрема й захищено дисертації. На це ми вже звертали чільну увагу раніше [Офіцинський, 2017; Офіцинський, 2021]. Найновіший конспективний огляд цієї проблематики зробив Борис Дрогомирецький [Дрогомирецький, 2022]. На його погляд, історіографія перманентної гібридної агресії Росії проти України ґрунтується на значному числі публікацій переважно дискусійного характеру. Ставлення російських дослідників до російсько-української війни в період 2014 – 2017 рр. досліджувала Катерина Сілантьєва-Папп [Сілантьєва-Папп, 2019]. Проаналізувавши 36 монографій і брошур, авторка відзначила, що РФ подано як повноправного гравця великої європейської політики,

як захисника та миротворця в місцевих конфліктах. Зауважено, що російські дослідники маніпулюють страхами свого та інших народів і активно просувають різні ярлики, які навішують українцям: «бандерівці», «каратели», «нацисти», «фашисти», «хунта».

Оцінки війни на Донбасі вчених і колишніх політиків на сторінках газети «The New York Times» ми вже досліджували раніше, проаналізувавши період 1 березня 2014 – 11 лютого 2015 рр. [Oftsynskyy, 2020]. Узагальнимо тут кількісні показники попереднього та цього дослідження. Загалом нами опрацьовано 484 статті за 1 березня 2014 – 30 квітня 2018 рр., із яких у 57 публікаціях (або 11,78 %) наведено оцінки війни на Донбасі 67 експертів. Серед них 13 мешканців (громадян) України (19,4 %), 16 – Росії (23,9 %), 27 – США (40,3 %), 7 – Великої Британії (10,4 %), а також по одному жителю Франції, Німеччини, Норвегії, Австралії (разом 6,0 %). Це відображено в запропонованій діаграмі, складеній за власними підрахунками.

Діаграма. Розподіл експертів із війни на Донбасі (березень 2014 – квітень 2018), залучених «The New York Times», за країнами походження

Активніше газета «The New York Times», зокрема і в контексті російсько-української війни, стала вивчатися істориками. Так, доктори історичних наук Олег Петречко та Віталій Масненко проаналізували, як представлено російську збройну агресію проти України у період 27 лютого – 4 березня 2014 р. [Петречко, Масненко, 2021]. Вони взяли до уваги й положення нашого монографічного дослідження [Офіцинський, 2018] та зробили висновок, що публікації вказаної газети стосовно початку російської агресії проти України і коментарі читачів до електронних версій статей засвідчують, що спроби російської пропаганди сформувати негативне ставлення американського суспільства до України та Революції гідності не мали успіху.

Щодо інших досліджень подібної тематики, то за редакцією Володимира Кулика видано колективну працю, в якій проаналізовано американський, британський, німецький, французький, італійський, грецький, польський, російський науково-експертні дискурси щодо російсько-української гібридної війни

[Інтерпретації російсько-українського конфлікту в західних наукових і експертно-аналітичних працях, 2020]. Наголошено, що потрібно на державному рівні збільшувати поінформованість про Україну за кордоном. У свою чергу британський медійний дискурс щодо агресії РФ проти України дослідили на прикладі матеріалів служби «BBC News» доктори історичних наук Віталій Тельвак і Віталій Масненко [Тельвак, Масненко, 2021], італійський – Сергій Пахоменко, Ганна Рудницька [Пахоменко, Рудницька, 2016], а західний загалом – Ірина Краснодемська [Краснодемська, 2017].

З'явилися фахові праці з аналізом українського медійного дискурсу, зокрема Анастасії Моргун [Моргун, 2016], Юрія Ніколайця [Ніколаєць, 2014]. Відображення донецькими мас-медіа грецьких національних меншин зокрема і війни на Донбасі у 2014-2015 рр. дослідив Віталій Бенчук [Бенчук, 2020]. Окремо досліджено втрати України внаслідок агресії РФ [Дем'янюк, 2020; Лавер, Матяшовська, Шумило, 2019].

Мега статті. Представити аналіз думок учених і колишніх політиків-високопосадовців щодо сучасної російсько-української війни на Донбасі у період 12 лютого 2015 – 30 квітня 2018 рр. і на основі цього продемонструвати найоптимальніші шляхи її припинення. **Завданнями** праці є: проаналізувати думки науковців та экс-політиків щодо сучасної російсько-української війни на сході України у період 12 лютого 2015 – 30 квітня 2018 рр., виокремити проблеми, які найбільше обговорювалися експертами, базуючись на міркуваннях останніх, продемонструвати найоптимальніші шляхи припинення війни на Донбасі, актуальні в той час.

Виклад основного матеріалу. 12 лютого 2015 р. лідери РФ, України, Франції, Німеччини уклали другу Мінську угоду з метою припинити війну на Донбасі. Знову були сумніви в її дієвості. Багато хто вважав, що Москва хоче створити там заморожений конфлікт, як у Придністров'ї в Молдові та в Абхазії й Південній Осетії в Грузії. Так РФ не дасть Україні приєднатися до НАТО та ЄС.

Стосовно цього директор московського Центру Карнегі Дмитро Тренін примітив, що суть не в бажаннях росіян, а в тому, до чого схиляться українці [MacFarquhar, 2015a]. План РФ – зберегти Крим російським, а схід України – як осередок протидії націоналістичним антиросійським настроям, які домінували в Києві. Д. Тренін припустив, що все це не закінчиться у 2015 р.

Як узагальнив Адріан Каратницький, старший науковий співробітник і співдиректор програми «Україна в Європі» в Атлантичній Раді (Вашингтон), світові лідери сподівалися на кращу підтримку режиму припинення воєн другою Мінською угодою, що багатьма сприймалася скептично [Karatnysky, 2015a]. Найважливішим у ній було те, що вона розглядала Донецьку і Луганську області як невід'ємну частину України. У той же час у Мінську-2 появились механізми, якими РФ могла отримати вплив на Україну.

За словами А. Каратницького, метою другої Мінської угоди для В. Путіна було інтегрувати в Україну «ДНР» і «ЛНР», щоб країни Заходу скасували санкції. Це означало замороження конфлікту. На думку експерта, найкращі кроки Заходу в цьому випадку такі: продовжувати санкції, наполягати на виведенні російської зброї зі сходу України, оновити матеріальну базу української армії, допомагати розвитку української економіки, сприяти залученню коштів на відбудову Донбасу в тому числі й за рахунок самої РФ. І найважливіше – запобігти тому, щоб зміни до конституції згідно з Мінськом-2, перешкодили Україні ввійти в ЄС [Karatnysky, 2015a].

Професор Нью-Йоркського університету Марк Галеотті написав у журналі «Foreign Policy» («Зовнішня політика»), що Росія відносно дешево веде проксі-війну на сході України [MacFarquhar, 2015b]. Там Кремль розгорнув щонайбільше 9 тис. військових, як оцінювали в Києві.

Журналісти «The New York Times» Е. Креймер і Д. Гершенгорн наголосили, що Україна і решта Європи знову залежали від дій В. Путіна та його представників на Донбасі [Kramer, Herszenhorn, 2015].

Як їм пояснив військовий аналітик М. Галеотті, Москва не відмовиться від Дебальцевого, бо це важливий стратегічний комунікаційний вузол і слабе місце в оборонній лінії «повстанців». Через це Росія підтримала їх військами та передовою зброєю. Опісля Москва на деякий час призупинить бойові дії, щоб заспокоїти країни Заходу та відвести від себе їхню увагу.

18 лютого 2015 р. українські солдати почали прорив з оточення в Дебальцевому. Вважалося, що їх оточили всупереч положенням Мінська-2. Це кидало великі сумніви на надійність угоди. Однак старший науковий співробітник Міжнародного інституту стратегічних досліджень (Лондон) Семюел Чарап підкреслив, що на переговорах у Мінську не змогли досягнути угоди щодо Дебальцевого [Kramer, Herszenhorn, 2015]. П. Порошенко наполягав, що українські воїни відступили відповідно до його наказу. На погляд С. Чарапа, рішення покинути спірне місто запізнилося на кілька днів, збільшило число жертв серед оточених і, звісно, нападників.

Свої міркування в окремій статті висловив Марк Медіш, високопосадовець Білого Дому і казначейства в адміністрації Б. Клінтона [Medish, 2015]. Становлення міцного миру на Донбасі він прив'язав до жорсткої дипломатії щодо статусу «повстанських» областей та місця України в контексті європейської та євразійської безпеки. Нейтралітет України здавався йому реальнішим, ніж членство в НАТО. Але політичне врегулювання на Донбасі, економічний успіх і перезавантаження державних інституцій в Україні можливі лише при сильній підтримці Заходу.

«The New York Times» подала статтю двох впливових інтелектуалів з Атлантичної Ради (Вашингтон) – Ганса Біннедейка, колишнього старшого директора оборонної політики в Раді національної безпеки США, і Джона Гербста, експосла США в Україні 2003 – 2006 рр. [Binnedijk, Herbst, 2015] Вони сумнівалися, що В. Путін дотримається Мінська-2, позаяк його довгострокова мета – створення «Новоросії» на українському узбережжі Чорного моря. У той час В. Путін вирішував, чи наступати на Маріуполь. Названі автори націлили країни Заходу, якщо не вдасться дипломатам спинити агресора, надати Україні летальну зброю, накласти жорсткі санкції на РФ, зокрема, виключити із фінансової системи переказів «Свіфт», обмежити поїздки росіян в Європу і США. Такі заходи були б необхідними, оскільки в НАТО не збиралися вводити свої війська на захист України.

У травні 2015 р. на Заході дискутували про те, що Україна знаходиться на межі банкрутства, а також про розкол коаліції проєвропейської більшості у Верховній Раді. Президент неурядової організації «Проект для перехідних демократій» Брюс Джексон переконував, що П. Порошенко не справляється на посаді президента, а український уряд занадто слабкий для побудови єдиної незалежної держави [Herszenhorn, 2015].

Такі розчарування в США та ЄС підтвердив і професор Стенфордського університету, колишній посол США в Росії Майкл Мак-Фол [Binnedijk, Herbst, 2015]. Він мав позитивні очікування від зусиль

Україні і схвалював реформи, які вже здійснено. Але перед Україною через вимоги США та ЄС стояли величезні завдання, котрі вимагали нагального й ефективного виконання від вищих органів державної влади.

У схожій манері Олександр Баунов із московського Інституту Карнегі констатував, що РФ скористається з наростання проблем всередині України, аби вона стала менш привабливою для Заходу [Herszenhorn, 2015]. Бо ж нема сенсу Москві поновлювати бойові дії, коли Україна бореться сама з собою, послаблюється внутрішньо.

Як підкреслив Адріан Каратницький, В. Путін вів багато боїв на Донбасі через місцеві злочинні банди, безробітних, крайніх правих екстремістів із Росії, російських найманців, які воювали в Чечні, Південній Осетії, Придністров'ї та інших «гарячих точках» [Karatnysky, 2015b]. Їх оснастили сучасною зброєю та підтримували російські війська. У сепаратистських анклавах панували добре озброєні злочинні мережі, лідери яких очолили місцеві органи влади. Звідти злочинність поширилася на Ростовську область і Краснодарський край РФ, тому російські спецслужби знищували проблемних ватажків «повстанців». На думку А. Каратницького, війна з Україною виходила з-під контролю В. Путіна, бо принесла Росії санкції, політичну ізоляцію, економічний спад, зростання злочинності.

Через активізацію бойових дій на Донбасі влітку 2015 р. обговорювалося питання озброєння України. Доти США надавали Україні нелетальну допомогу і вагалися, чи варто постачати їй зброю. Проти такого кроку були Німеччина і Франція. Як і багато американців, аналітики Ганс Біннедейк і Джон Гербст вважали, що Україні треба надати зброю, бо це значно ускладнить подальші військові кроки Кремля і стримає його від агресії в інших місцях [Binnedijk, Herbst, 2015].

Улітку 2015 р. Конгрес США добивався рішення про поставку зброї Україні. Директор Інституту Кеннана у Вашингтоні Метью Роджанський зауважив запеклі дискусії щодо цього питання, бо США таким чином вступить у проксі-війну з РФ [Steinhauer, Herszenhorn, 2015]. У свою чергу генеральний директор «AB&D Group» в Києві Юлія Осмоловська повідомила, що українці неоднаково оцінюють вигоду від американської зброї та ризики посилення конфлікту. Їх також збивали з пантелику нечітка позиція Білого Дому.

Верховна Рада України 31 серпня 2015 р. проголосувала (265 депутатів) за автономію Донбасу. Хоч Кремль заперечував пряму підтримку колаборантів з окремих районів Донецької та Луганської областей, дослідник Київської школи економіки Ілона Сологуб це спростувала [Kramer, 2015a]. Без Москви сепаратистські анклавні не проіснували б і кілька днів. За її словами відзначене голосування – не задоволення вимог сепаратистів. Важливо, що думають не вони, а В. Путін.

Науковий співробітник Центру Разумкова (Київ) Олексій Мельник зауважив, що коли йдеться про м'яку силу, то Україна сама собі шкодить, втрачаючи економічний вплив на «повстанські зони» [Kramer,

2015b]. Бо коли Україна припинила виплачувати субсидії жителям ОРДЛО, то ці виплати взяла на себе Росія, купуючи таким чином прихильність місцевого населення.

У вересні 2015 р. на Донбасі почався період затишшя. Аналітики вказували на можливість ширшої угоди в інтересах В. Путіна. Отримання квазі-державами на сході України автономії відповідало його вимогам в угоді про припинення вогню, забезпечувало прийнятний вихід Росії із конфліктів, на які бракувало фінансів. Як відзначив директор Інституту державності та демократії (Київ) Іван Лозовий, падіння цін на нафту й газ обтяжило бюджет РФ [Kramer, 2015b]. Саме тому, погоджувався і Д. Тренін, В. Путін знижував військову активність [Bohlen, 2015].

У зв'язку з цим, аби досягнути своїх цілей, В. Путіну потрібно було від Києва узаконення автономії, за якою сепаратистські регіони стали б номінально частиною України, їхні представники ввійшли до Верховної Ради або зайняли посади в органах місцевого самоврядування. Як гадав І. Лозовий, далі президент РФ міг спонукати країни Заходу зняти руйнівні економічні санкції [Kramer, 2015b].

У грудні 2015 р. саміт ЄС вирішував долю антиросійських санкцій. У «The New York Times» публікувались тематичні матеріали. Так, Орися Луцевич, наукова співробітниця аналітичного центру «Chatham House» (Лондон), у своїй статті зазначила, що санкції проти РФ потрібно продовжити і збільшити, доки Москва не змінить військово-політичний курс [Lutsevych, 2015]. Інакше країни Заходу визнають агресію Росії прийнятною.

Те саме написав Ендрю Фоксолл, службовець міністерства оборони Великої Британії, экс-директор аналітичного Центру російських студій (Лондон) [Foxall, 2015]. Щоб виконати другу Мінську угоду та відновити до кінця 2015 р. контроль української влади над східним кордоном, західні союзники мають підвищувати санкції, доки РФ не виконає домовленості. Крім того, запевняв експерт, країни Заходу повинні надати Україні відчутну військову допомогу, а саме: обладнанням, радниками, тренуванням української армії, щоб значно підвищити ціну нового нападу на Україну для президента Росії.

Війна на Донбасі в 2016 р. переходила в стадію «замороженого конфлікту». Тоді тривали перестрілки між українськими і російськими військами, однак без окупації чи відвоювань РФ нових територій. Того року тільки в одній статті подано експертну думку.

У липні 2016 р. увагу «The New York Times» привернула доповідь правозахисників, де українські спецслужби, як і сепаратистів, звинувачено в жорстокому поводженні та катуваннях. Дослідниця «Human Rights Watch», співавторка доповіді Таня Локшина обурилася злочинами на сході України, зокрема, захопленням людей у полон на вулицях, побиттями тощо [Kramer, 2016]. Як вона доводила, до цього вдавалися обидві сторони.

Для російсько-української війни протягом 2017 р. були характерні нетривалі гарячі фази з активними бойовими діями. «Невійна» на сході України, за словами колишнього офіцера армії США, журналіста

Адріана Боненберґера з «The New York Times», тривала четвертий рік, а новий президент Д. Трамп не зміг покращити ситуації після невдалих спроб Б. Обами [Bonenberg, 2017]. Неофіційне схвалення Сполученими Штатами статусу-кво на Донбасі збільшило інтенсивність збройного протистояння. Як застерігав А. Боненберґер, подальше російське вторгнення призведе до великого європейського конфлікту з 8-ма мільйонами біженців.

У серпні 2017 р. обговорювалося надання Україні від США оборонної зброї, а саме протитанкових ракет «Джевелін» на суму 50 млн дол. Майкл Кофман, науковий співробітник Центру Вудро Вілсона і старший ад'юнкт у Центрі нової американської безпеки у Вашингтоні, назвав це дорогою непрактичною допомогою [Kofman, 2017]. Україна вже мала і виробляла протитанкові керовані ракети. До того ж за 50 млн дол. вдалося б забезпечити «Джевелінами» лише частину військ. За цю суму Україна могла б отримати набагато більше подібної зброї з інших країн або виробити самостійно.

Найчастіше на Донбасі гинули від стрілецької зброї та артилерії. Танкові битви траплялися зрідка серед невеликих підрозділів. Через те М. Кофман надання «Джевелінів» трактував хибним кроком, що не покращить ситуацію стратегічно. Малоімовірно було виснаження Росії в Україні, а надання зброї перетворить російсько-український конфлікт на проксі-війну між США і РФ. Натомість висловлено пораду Білому Дому більше допомагати союзникам із НАТО.

Відтоді, тобто від серпня 2017 р. до кінця квітня 2018 р., в «The New York Times» спостерігалось своєрідне експертне затишшя стосовно російсько-української війни на Донбасі. Принаймні статей із відповідними оцінками науковців і колишніх політиків не зустрічаємо.

Висновки. Корекційний вплив російсько-української війни на світову дипломатію та міжнародні відносини, передусім санкційна політика проти агресора – Російської Федерації та дипломатичні заходи з відновлення територіальної цілісності України, стали для «The New York Times», її авторів і читачів предметом тривалих і скрупульозних зацікавлень.

Від початку війни на Донбасі газета «The New York Times» подавала огляди поточної ситуації та передбачення про можливі варіанти розвитку подій, що по суті стало фірмовим стилем видання. Якщо підсумувати, то ця війна зацікавленими інтелектуалами оцінювалася наступним чином.

По-перше, одні аналітики прогнозували, що Росія не спробує захопити Україну, а воюватиме на Донбасі, щоб тримати країну дестабілізованою та не дати їй зблизитися з ЄС і НАТО. Інші експерти передбачали,

що РФ може не зупинитися на Україні та використає росіян країн Балтії для творення вже там заморожених конфліктів, оскільки поновлення СРСР у гібридній версії лягло в основу путінізму – державного режиму РФ.

По-друге, неоднозначним було вживання різних історичних, політичних і правових термінів на позначення війни на Донбасі та ворогів українських військ. Їх називали переважно «повстанцями», рідше «сепаратистами», поодинокі – «бойовиками» й «терористами». Саму ж війну позначали найчастіше, як «повстання» або «конфлікт», рідше «вторгнення» і в одиничних випадках – «війна».

По-третє, схваливши першу і другу Мінські угоди, майже всі експерти відразу засумнівались в їхній життєздатності. У Мінську-2 Донбас визнавався невід'ємною частиною України, В. Путін періодично вдавався тут до воєнної ескалації та замість політичного врегулювання прагнув замороженого конфлікту, щоб Україна відмовилась від свого стратегічного курсу – європейського та євроатлантичного. Росія все робила для того, що Україна в очах світу виглядала внутрішньо нестабільною, «неспроможною державою» (failed state), щоб у свою чергу скористатися її слабкістю в майбутньому.

Автори «The New York Times» постійно відзначали, як путінська Росія прагнула конвертувати «гарячу фазу» війни на Донбасі в «холодний мир» за деструктивним сценарієм: автономія Донбасу, легалізація сепаратистів у Верховній Раді та органах місцевого самоврядування. Окупувачи де-факто частину Донбасу, Росія перетворювала цей регіон на воєнний плацдарм для подальшого підкорення всієї України. Це стало очевидним у 2016 – 2017 рр., коли Захід війну на Донбасі сприймав уже як звичайну річ, без просвітки, але не послабив санкційну політику щодо Росії.

По-четверте, у дискусіях, чи варто Заходу надавати Україні зброю, викристалізувалися два табори. Одні – умовно назвемо «табір яструбів» – радили Заходу належно озброїти Україну, яка завадить російській агресії проти інших держав. Інші – умовно назвемо «умиротворювачі» – бачили в розгромі сепаратистів на Донбасі екзистенційну загрозу путінізму загалом. Озброєння України, на їхній погляд, не виснажить Росію. Навпаки, може призвести до катастрофічної поразки України і приниження Заходу.

По-п'яте, західні санкції проти Росії спонукали її відмовитись від претензій на Донбас і застерігали від агресивного курсу щодо інших країн. Водночас встановлення тривалого миру в Україні, отже завершення війни на Донбасі, пов'язувалося винятково з дипломатичними зусиллями. Передусім через пошук і схвалення компромісного варіанту автономії або розширеного місцевого самоврядування.

Список використаних джерел

- Binnedijk, H., Herbst, J., 2015. Putin and the 'Mariupol Test'. *The New York Times*, 15 March. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2015/03/16/opinion/putin-and-the-mariupol-test.html> (Accessed: 05.06.2022).
- Bohlen, C., 2015. Recent Quiet in Ukraine Offers Hope for a Peaceful Resolution. *The New York Times*, 19 October. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2015/10/20/world/europe/recent-quiet-in-ukraine-offers-hope-for-a-peaceful-resolution.html> (Accessed: 05.06.2022).
- Bonenberg, A., 2017. The War No One Notices in Ukraine. *The New York Times*, 20 June. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2017/06/20/opinion/ukraine-russia.html> (Accessed: 05.06.2022).

- Foxall, A., 2015. Stick to Sanctions on Russia. *The New York Times*, 16 December. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2015/12/17/opinion/stick-to-sanctions-on-russia.html> (Accessed: 05.06.2022).
- Herszenhorn, D., 2015. In Ukraine, Corruption Concerns Linger a Year After a Revolution. *The New York Times*, 17 May. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2015/05/18/world/europe/in-ukraine-corruption-concerns-linger-a-year-after-a-revolution.html> (Accessed: 05.06.2022).
- Karatnycky, A., 2015a. Making the Most of Minsk. *The New York Times*, 19 February. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2015/02/20/opinion/a-closer-look-at-the-ukraine-cease-fire-agreement.html> (Accessed: 05.06.2022).
- Karatnycky, A., 2015b. Putin's Warlords Slip Out of Control. *The New York Times*, 9 June. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2015/06/10/opinion/putins-warlords-slip-out-of-control.html> (Accessed: 05.06.2022).
- Kofman, M., 2017. For the U.S., Arming Ukraine Could Be a Deadly Mistake. *The New York Times*, 25 August. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2017/08/25/opinion/united-states-arm-ukraine-missiles.html> (Accessed: 05.06.2022).
- Kramer, A., 2015a. 2 More Officers Die in Violent Protest Over Autonomy for East Ukraine. *The New York Times*, 31 August. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2015/09/01/world/europe/ukraine-donetsk-luhansk-protests.html> (Accessed: 05.06.2022).
- Kramer, A., 2015b. Ukraine Weighs Autonomy for Parts of East, Already in Russia's Thrall. *The New York Times*, 2 September. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2015/09/03/world/europe/ukraine-weighs-autonomy-for-donetsk-luhansk.html> (Accessed: 05.06.2022).
- Kramer, A., 2016. Ukraine's Security Services and Rebels Are Said to Be Equals in Torture. *The New York Times*, 21 July. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2016/07/22/world/europe/ukraine-torture.html> (Accessed: 05.06.2022).
- Kramer, A., Herszenhorn, D., 2015. Ukrainian Soldiers' Retreat From Eastern Town Raises Doubt for Truce. *The New York Times*, 18 February. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2015/02/19/world/europe/ukraine-conflict-debaltseve.html> (Accessed: 05.06.2022).
- Lutsevych, O., 2015. Don't Use Ukraine as a Bargaining Chip in the Fight Against ISIS. *The New York Times*, 10 December. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/roomfordebate/2015/12/10/trade-an-end-to-sanctions-for-putins-help-against-isis/dont-use-ukraine-as-a-bargaining-chip-in-the-fight-against-isis> (Accessed: 05.06.2022).
- MacFarquhar, N., 2015a. World Leaders Meet in Belarus to Negotiate Cease-Fire in Ukraine. *The New York Times*, 11 February. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2015/02/12/world/europe/meeting-of-world-leaders-in-belarus-aims-to-address-ukraine-conflict.html> (Accessed: 05.06.2022).
- MacFarquhar, N., 2015b. Ukraine's Latest Peace Plan Inspires Hope and Doubts. *The New York Times*, 12 February. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2015/02/13/world/europe/ukraine-talks-cease-fire.html> (Accessed: 05.06.2022).
- Medish, M., 2015. Ending Ukraine's Other War. *The New York Times*, 13 March. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2015/03/14/opinion/ending-ukraines-other-war.html> (Accessed: 05.06.2022).
- Oftsynskyy, Yu., 2020. The Estimation of the War in Donbas by Scientists and Former Politicians on the Pages of the Newspaper *The New York Times* (March 1, 2014 – February 11, 2015). *Skhidnoevropeiskiy Istorychnyi Visnyk* [East European Historical Bulletin], 15, p. 230–244. DOI: <https://doi.org/10.24919/2519-058x.15.204977>
- Steinhauer, J., Herszenhorn, D., 2015. Defying Obama, Many in Congress Press to Arm Ukraine. *The New York Times*, 11 June. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2015/06/12/world/europe/defying-obama-many-in-congress-press-to-arm-ukraine.html> (Accessed: 05.06.2022).
- Бенчук, В., 2020. Суспільно-політичні події в Україні у дискурсі донецьких масмедіа грецьких національних меншин (2014 – 2015 рр.). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Історичні науки»*, вип. 30, с. 61–65. DOI: <https://doi.org/10.25264/2409-6806-2020-30-61-65>.
- Дем'янюк, О., 2020. Летальні втрати воїнів під час проведення антитерористичної операції на сході України (2014 – 2018). *Військово-науковий вісник*, №34, с. 200–212.
- Дрогомирецький, Б., 2022. Сучасна гібридно-інформаційна війна: історіографічний вимір, *Актуальні питання гуманітарних наук*, вип. 48, т. 1, с. 11–17. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/48-1-2>.
- Інтерпретації російсько-українського конфлікту в західних наукових і експертно-аналітичних працях*, 2020. За ред. В. Кулика, Київ, 328 с.
- Краснодемська, І., 2017. Російсько-українська війна в дискурсі західних мас-медіа (2014 – 2016 рр.), *Українознавство*, №3, с. 57–73. DOI: [https://doi.org/10.30840/2413-7065.4\(65\).2017.127348](https://doi.org/10.30840/2413-7065.4(65).2017.127348).
- Лавер, О., Матяшовська, Б., Шумило, Н., 2019. Матеріальні втрати та втрати народонаселення Української держави внаслідок агресії Російської Федерації, *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Історія*, вип. 1(40), с. 48–54. DOI: [https://doi.org/10.24144/2523-4498.1\(40\).2019.170229](https://doi.org/10.24144/2523-4498.1(40).2019.170229).
- Моргун, А., 2016. Війна Росії проти України: тенденції конфліктного дискурсу в сучасних українських ЗМІ, *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України*, вип. 3-4, с. 352–362.
- Ніколаєць, Ю., 2014. Етнополітичний контекст мас-медійного дискурсу, *Донбас в етнополітичному вимірі*, Київ: ІПІЕНД імені І.Ф. Кураса НАН України, с. 452–509.
- Офіцинський, Ю., 2017. Російська агресія на Донбасі в сучасній українській історіографії, *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Історичні науки*, №6, с. 128–135.
- Офіцинський, Ю., 2018. *Сучасна російсько-українська війна (за матеріалами газети «The New York Times» 2013 – 2017 років)*, Ужгород: РІК-У, 312 с.
- Офіцинський, Ю., 2021. Сучасна російсько-українська війна на Донбасі в дисертаційних дослідженнях України, *Polska i Ukraina w procesie przemian społeczno-politycznych*, Варшава: ELIPSA, с. 198–210.
- Пахоменко, С., Рудницька, Г., 2016. Конфлікт на Донбасі у дзеркалі італійських медіа, *Вісник Маріупольського державного університету*, вип. 15, с. 276–287.
- Петречко, О., Масненко, В., 2021. Початок збройної агресії Росії проти України за матеріалами газети «Нью-Йорк Таймс» (27 лютого – 4 березня 2014), *Проблеми гуманітарних наук. Серія Історія*, вип. 6, с. 435–453. DOI: <https://doi.org/10.24919/2312-2595.6/48.228532>.
- Сілантьєва-Пап, К., 2019. Історіографія гібридної війни РФ проти України: погляд російських дослідників, *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Історія*, №1, с. 211–217. DOI: [https://doi.org/10.24144/2523-4498.1\(40\).2019.170738](https://doi.org/10.24144/2523-4498.1(40).2019.170738).

Тельвак, В., Масненко, В., 2021. Ukraine Crisis: російсько-українська війна очима кореспондентів «BBC News», *Вісник Черкаського університету*, №2, с. 136–144. DOI: <https://doi.org/10.31651/2076-5908-2021-2-136-144>.

References

- Benchuk, V., 2020. Suspilno-politychni podii v Ukraini u dyskursi donetskykh masmedia hreskykh natsionalnykh menshyn (2014 – 2015 rr.) [Socio-Political Events in Ukraine in the Discourse of Donetsk Mass Media of Greek National Minorities (2014 – 2015)], *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Serii «Istorychni nauky»*, vyp. 30, s. 61–65. DOI: <https://doi.org/10.25264/2409-6806-2020-30-61-65>. (in Ukrainian).
- Binnedijk, H., Herbst, J., 2015. Putin and the 'Mariupol Test'. *The New York Times*, 15 March. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2015/03/16/opinion/putin-and-the-mariupol-test.html> (Accessed: 05.06.2022). (in English).
- Bohlen, C., 2015. Recent Quiet in Ukraine Offers Hope for a Peaceful Resolution. *The New York Times*, 19 October. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2015/10/20/world/europe/recent-quiet-in-ukraine-offers-hope-for-a-peaceful-resolution.html> (Accessed: 05.06.2022). (in English).
- Bonenberger, A., 2017. The War No One Notices in Ukraine. *The New York Times*, 20 June. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2017/06/20/opinion/ukraine-russia.html> (Accessed: 05.06.2022). (in English).
- Dem'ianiuk, O., 2020. Letalni vtraty volynian pid chas provedennia antyterrorystychnoi operatsii na skhodi Ukrainy (2014 – 2018) [Volyn Residents' Fatal Losses During the Anti-Terrorist Operation in Eastern Ukraine (2014 – 2018)], *Viiskovo-naukovi visnyk*, №34, s. 200–212. (in Ukrainian).
- Drohomyretskyi, B., 2022. Suchasna hibrydno-informatsiina viina: istoriohrafichnyi vymir [Modern Hybrid-Information War: Historiographical Dimension], *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, vyp. 48, t. 1, s. 11–17. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/48-1-2>. (in Ukrainian).
- Foxall, A., 2015. Stick to Sanctions on Russia. *The New York Times*, 16 December. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2015/12/17/opinion/stick-to-sanctions-on-russia.html> (Accessed: 05.06.2022). (in English).
- Herszenhorn, D., 2015. In Ukraine, Corruption Concerns Linger a Year After a Revolution. *The New York Times*, 17 May. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2015/05/18/world/europe/in-ukraine-corruption-concerns-linger-a-year-after-a-revolution.html> (Accessed: 05.06.2022). (in English).
- Interpretatsii rosiisko-ukrainskoho konfliktu v zakhidnykh naukovykh i ekspertno-analitychnykh pratsiakh [Interpretations of the Russian-Ukrainian Conflict in Western Scientific and Expert-Analytical Works]*, 2020. Za red. V. Kulyka, Kyiv, 328 s. (in Ukrainian).
- Karatnycky, A., 2015a. Making the Most of Minsk. *The New York Times*, 19 February. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2015/02/20/opinion/a-closer-look-at-the-ukraine-cease-fire-agreement.html> (Accessed: 05.06.2022). (in English).
- Karatnycky, A., 2015b. Putin's Warlords Slip Out of Control. *The New York Times*, 9 June. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2015/06/10/opinion/putins-warlords-slip-out-of-control.html> (Accessed: 05.06.2022). (in English).
- Kofman, M., 2017. For the U.S., Arming Ukraine Could Be a Deadly Mistake. *The New York Times*, 25 August. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2017/08/25/opinion/united-states-arm-ukraine-missiles.html> (Accessed: 05.06.2022). (in English).
- Kramer, A., 2015a. 2 More Officers Die in Violent Protest Over Autonomy for East Ukraine. *The New York Times*, 31 August. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2015/09/01/world/europe/ukraine-donetsk-luhansk-protests.html> (Accessed: 05.06.2022). (in English).
- Kramer, A., 2015b. Ukraine Weighs Autonomy for Parts of East, Already in Russia's Thrall. *The New York Times*, 2 September. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2015/09/03/world/europe/ukraine-weighs-autonomy-for-donetsk-luhansk.html> (Accessed: 05.06.2022). (in English).
- Kramer, A., 2016. Ukraine's Security Services and Rebels Are Said to Be Equals in Torture. *The New York Times*, 21 July. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2016/07/22/world/europe/ukraine-torture.html> (Accessed: 05.06.2022). (in English).
- Kramer, A., Herszenhorn, D., 2015. Ukrainian Soldiers' Retreat From Eastern Town Raises Doubt for Truce. *The New York Times*, 18 February. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2015/02/19/world/europe/ukraine-conflict-debaltseve.html> (Accessed: 05.06.2022). (in English).
- Krasnodemska, I., 2017. Rosiisko-ukrainska viina v dyskursi zakhidnykh mas-media (2014 – 2016 rr.) [Russian-Ukrainian War in the Discourse of Western Mass Media (2014 – 2016)], *Ukrainoznavstvo*, №3, s. 57–73. DOI: [https://doi.org/10.30840/2413-7065.4\(65\).2017.127348](https://doi.org/10.30840/2413-7065.4(65).2017.127348). (in Ukrainian).
- Laver, O., Matiashovska, B., Shumylo, N., 2019. Materialni vtraty ta vtraty narodonaselennia Ukrainskoi derzhavy vnaslidok ahresii Rosiiskoi Federatsii [Material loss and lol and of population of the Ukrainian State aggression of the Russian Federation]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Serii: Istorii*, vyp. 1(40), s. 48-54. DOI: [https://doi.org/10.24144/2523-4498.1\(40\).2019.170229](https://doi.org/10.24144/2523-4498.1(40).2019.170229). (in Ukrainian).
- Lutsevych, O., 2015. Don't Use Ukraine as a Bargaining Chip in the Fight Against ISIS. *The New York Times*, 10 December. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/roomfordebate/2015/12/10/trade-an-end-to-sanctions-for-putins-help-against-isis/dont-use-ukraine-as-a-bargaining-chip-in-the-fighte-against-isis> (Accessed: 05.06.2022). (in English).
- MacFarquhar, N., 2015a. World Leaders Meet in Belarus to Negotiate Cease-Fire in Ukraine. *The New York Times*, 11 February. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2015/02/12/world/europe/meeting-of-world-leaders-in-belarus-aims-to-address-ukraine-conflict.html> (Accessed: 05.06.2022). (in English).
- MacFarquhar, N., 2015b. Ukraine's Latest Peace Plan Inspires Hope and Doubts. *The New York Times*, 12 February. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2015/02/13/world/europe/ukraine-talks-peace.html> (Accessed: 05.06.2022). (in English).
- Medish, M., 2015. Ending Ukraine's Other War. *The New York Times*, 13 March. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2015/03/14/opinion/ending-ukraines-other-war.html> (Accessed: 05.06.2022). (in English).
- Morhun, A., 2016. Viina Rosii proty Ukrainy: tendentsii konfliktnoho dyskursu v suchasnykh ukrainskykh ZMI [Russia's War Against Ukraine: Trends of the Conflict Discourse in Modern Ukrainian Media], *Naukovi zapysky Instytutu politychnykh i etnonatsionalnykh doslidzhen im. I. F. Kurasa NAN Ukrainy*, vyp. 3-4, s. 352–362. (in Ukrainian).
- Nikolaiets, Yu., 2014. Etnopolitychnyi kontekst mas-mediinoho dyskursu [Ethnopolitical Context of Mass Media Discourse], *Donbas v etnopolitychnomu vymiri*, Kyiv: IPIEND imeni I. F. Kurasa NAN Ukrainy, s. 452–509. (in Ukrainian).
- Ofitsynskyy, Yu., 2017. Rosiiska ahresia na Donbasi v suchasni ukrainskii istoriohrafii [The Russian Aggression in Donbas in Modern Ukrainian Historiography], *Visnyk Luhanskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Istorychni nauky*, №6,

s. 128–135. (in Ukrainian).

Ofitsynskyy, Yu., 2018. *Suchasna rosiisko-ukrainska viina (za materialamy hazety «The New York Times» 2013 – 2017 rokiv)* [The Modern Russian-Ukrainian War (Based on the Materials of the Newspaper The New York Times, 2013-2017)], Uzhhorod: RIK-U, 312 s. (in Ukrainian).

Ofitsynskyy, Yu., 2021. *Suchasna rosiisko-ukrainska viina na Donbasi v dysertatsiinykh doslidzhenniakh Ukrainy* [Modern Russian-Ukrainian War in Donbas in Dissertation Researches of Ukraine], *Polska i Ukraina w procesie przemian społeczno-politycznych*, Varshava: ELIPSA, s. 198–210. (in Ukrainian).

Ofitsynskyy, Yu., 2020. The Estimation of the War in Donbas by Scientists and Former Politicians on the Pages of the Newspaper *The New York Times* (March 1, 2014 – February 11, 2015), *Skhidnoievropejskyi Istorychnyi Visnyk [East European Historical Bulletin]*, 15, p. 230–244. DOI: <https://doi.org/10.24919/2519-058x.15.204977>. (in English).

Pakhomenko, S., Rudnytska, H., 2016. Konflikt na Donbasi u dzerkali italijskykh media [Conflict in the Donbas in the Mirror of Italian Media], *Visnyk Mariupolskoho derzhavnoho universytetu*, vyp. 15, s. 276–287. (in Ukrainian).

Petrechko, O., Masnenko, V., 2021. Pochatok zbroinoi ahresii Rosii proty Ukrainy za materialamy hazety «Niu-Iork Taims» (27 liutoho – 4 bereznia 2014) [The Beginning of the Russian Armed Aggression Against Ukraine According to “The New York Times” (February 27 – March 4, 2014)], *Problemy humanitarnykh nauk. Serii Istorii*, vyp. 6, s. 435–453. DOI: <https://doi.org/10.24919/2312-2595.6/48.228532>. (in Ukrainian).

Silantieva-Papp, K., 2019. Istoriohrafii hibrydnoi viiny RF proty Ukrainy: pohliad rosiiskykh doslidnykiv [Historiography of the Russian hybrid war against Ukraine: the view of Russian researchers], *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Serii: Istorii*, №1, s. 211–217. DOI: [https://doi.org/10.24144/2523-4498.1\(40\).2019.170738](https://doi.org/10.24144/2523-4498.1(40).2019.170738). (in Ukrainian).

Steinhauer, J., Herszenhorn, D., 2015. Defying Obama, Many in Congress Press to Arm Ukraine. *The New York Times*, 11 June. [Online]. Available at: <https://www.nytimes.com/2015/06/12/world/europe/defying-obama-many-in-congress-press-to-arm-ukraine.html> (Accessed: 05.06.2022). (in English).

Telvak, V., Masnenko, V., 2021. Ukraine Crisis: rosiisko-ukrainska viina ochyma korespondentiv «BBC News» [Ukraine Crisis: Russian-Ukrainian War through the vision of BBC News correspondents], *Visnyk Cherkaskoho universytetu*, №2, s. 136–144. DOI: <https://doi.org/10.31651/2076-5908-2021-2-136-144>. (in Ukrainian).

Yuriy Ofitsynskyy

Postgraduate student of the Department Of Ancient, Middle Ages and Premodern History of Ukraine,
SHEE «Uzhhorod National University», Uzhhorod

THE ESTIMATION OF THE WAR IN DONBAS BY SCIENTISTS AND FORMER POLITICIANS ON THE PAGES OF THE NEWSPAPER *THE NEW YORK TIMES* (FEBRUARY 12, 2015 – APRIL 30, 2018)

The views of scientists and former high-ranking politicians on the war in Donbas in the period between February 12, 2015 and April 30, 2018 are analyzed in the article. On that basis the best ways to end the war are shown. The scientific novelty of the study is that for the first time in historiography, the opinions of scientists and ex-politicians on the war in eastern Ukraine in the period between February 12, 2015 and April 30, 2018 were studied on the basis of the newspaper The New York Times. The following conclusions were made. Firstly, some analysts predicted that Russia would not try to seize Ukraine, but would fight in the Donbas to keep the country destabilized and prevent it from getting closer to the EU and NATO. Other experts predicted that Russia might not stop at Ukraine and use the Russians from the Baltic states to create frozen conflicts there. Secondly, the use of different terms to denote the war in Donbas and the enemies of Ukrainian troops was ambiguous. They were called mostly “insurgents”, less often “separatists”, and occasionally “militants” and “terrorists”. The war itself was most often referred to as “uprising” or “conflict”, less often as “invasion” and in isolated cases – “war”. Thirdly, after approving the first and second Minsk agreements, almost all experts immediately doubted their viability. In Minsk-2 agreement, Donbas was recognized as an integral part of Ukraine, Vladimir Putin periodically resorted to military escalation here, and instead of a political settlement he sought a frozen conflict so that Ukraine would abandon its strategic European and Euro-Atlantic course. Russia has done everything to make Ukraine look like an internally unstable, failed state in the eyes of the world, in order to take advantage of its weakness in the future. Fourthly, in the debate whether the West should provide weapons to Ukraine, two camps crystallized. Some advised the West to properly arm Ukraine, which would prevent Russian aggression against other states. Others believed that arming Ukraine would not deplete Russia. On the contrary, it could lead to the catastrophic defeat of Ukraine and the humiliation of the West. Fifthly, Western sanctions against Russia have prompted it to relinquish its claims to Donbas and warned against an aggressive course toward other countries. At the same time, the establishment of lasting peace in Ukraine, thus ending the war in Donbas, was associated exclusively with diplomatic efforts such as searching for and approval of a compromise option of autonomy or expanded local self-government.

Keywords: war in Donbas, invasion, scientists, analysts, politicians, Ukrainian troops, Russian troops.